

FINANS

Calmfors: Sänk räntan

...men kyl ned bostadsmarknaden

Di Cecilia Skingsley
cecilia.skingsley@di.se 08-736 50 49

Ekonomiprofessor Lars Calmfors anser att Riksbanken kan sänka räntan igen. Men det måste i så fall kombineras med en stramare finanspolitik för att förhindra en bubbla på fastighetsmarknaden. Det säger han i en intervju med Di.

I likhet med andra ekonomiska bedömare är Lars Calmfors förvånad över att arbetsmarknaden fortfarande går trögt.

”När man diskuterar arbetslösheten ska man ha klart för sig att den största delen beror på strukturella faktorer, som man inte kan påverka med penning- eller finanspolitik. Men om vi koncentrerar oss på konjunkturdelen av arbetslösheten är det uppenbart att den är större än vad både Riksbanken och andra trodde”, säger Lars Calmfors.

Den extremt låga inflationstakten på senare år är ett tecken på att efterfrågan är för låg, men han klandrar inte Riksbanken för detta.

”Det var ingen som snabbt såg den snabba produktivitetstillväxten.”

Bör ha överskott

Enligt Lars Calmfors finns det utrymme att stimulera efterfrågan utan att inflationen tar fart. Frågan är om det är penning- eller finanspolitiken som ska användas.

”Det som håller tillbaka Riksbanken från en ytterligare räntesänkning är inte inflationsutsikterna, utan snarare risken för en fastighetsbubbla. Ett argument för att använda finanspolitiken är att det kan göras utan att fastighetspriserna behöver



FOTO: MARTINA HOLMBERG

TUNGVIKTARE. Lars Calmfors har bland annat lett flera statliga utredningar om ett svenskt EMU-medlemskap. Han sitter också i kommittén som beslutar om vem som ska få ekonomipriset till Nobels minne.

stiga ytterligare. Men jag lutar ändå åt att det är Riksbanken som ska stå för stimulansen och inte finanspolitiken.”

Han varnar för att en finanspolitisk expansion är riskabel just nu när många

länder släpper på sin disciplin.

”Det brukar vara svårt att strama åt senare och av demografiska skäl borde Sverige sträva efter att ha överskott.”

Han anser att det finns utrymme för Riksbanken att sänka räntan ytterligare.

”Men en förutsättning för räntelättnader är stramare finanspolitik. En del av den åtstramningen skulle kunna vara tillfälligt höjd lagfarts-

rymme för Riksbanken att sänka räntan ytterligare. ”Men en förutsättning för räntelättnader är stramare finanspolitik. En del av den åtstramningen skulle kunna vara tillfälligt höjd lagfarts-

Sagt i sommar om finanspolitiken

”Vi har nollinflation, vi har en outnyttjad arbetskraft på mellan 5 och 10 procent och vi har ett överskott i bytesbalansen på 6 procent. Om inte detta är en lämplig situation för en mer expansiv finanspolitik, då är det svårt att säga hur en sådan skulle se ut.”

Professor Assar Lindbeck (TT den 24 juli)

”Hade vi haft exceptionella omständigheter, med en styrränta på 0 procent och en efterfrågan nära fritt fall, hade vi rekommenderat också finanspolitiska stimulanser. Men det läget har vi inte.”

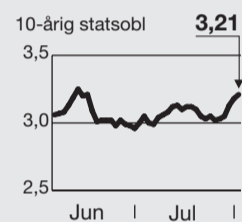
Konjunkturinstitutets chef Ingemar Hansson (DI den 29 juli)

Skillnad på politik och politisk

■ Penningpolitik är den ekonomiska politik som Riksbanken bedriver via styrräntan. Målet för penningpolitiken är låg inflation, runt 2 procent.

■ Finanspolitiken sköts av regeringen och används för att påverka efterfrågan via skatter och offentliga utgifter.

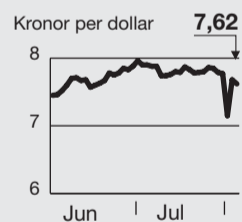
LÅNGA RÄNTAN



KORTA RÄNTAN



DOLLARN



PÅ AGENDAN/TORS DAG

Statistik

Nederländerna: KPI juli kl 9.30
Tyskland: industriorder (prel) juni kl 12.00
SCB: nationalräkenskaper snabbversion 2 kv kl 13.00
USA: nyanmälda arbetslösa v 30 kl 14.30

Övrigt

Bank of England: räntebesked kl 13.00
ECB: räntebesked kl 13.45

Olje- och bopriser jokrar i världsekonomin



FOTO: CLAES-GÖRAN FLINCK

BLICKAR UT. Förenings-sparbankens chefekonom Hubert Fromlet spår att världsekonomin växer med 4 procent i år och nästa år.

Di Viktor Munkhammar
viktor.munkhammar@di.se 08-736 49 68

Den globala tillväxten väntas i år och nästa år ligga kring den långsiktiga trenden 4 procent. Jokrar i leken är olje- och fastighetspriserna. Det spår Förenings-sparbanken i en internationell konjunkturprognos.

Världsekonomin saktar ned något i år och nästa år, jämfört med 2004, som var det bästa tillväxtåret sedan 1970-talet.

Men det andra halvåret i år hamnar världsekonomin på en mer ”gynnsam tillväxt-

bana” efter ett par tröga kvartal.

”Det är minsann ingen dålig global konjunktur, men ingen riktig högkonjunktur”, säger Hubert Fromlet, chefekonom på Förenings-sparbanken.

Varnande finger

Trots den relativt goda tillväxttakten höjer banken ett varningens finger.

”Oljan och fastighetspriserna är de största frågetecknen de närmaste åren”, säger Hubert Fromlet.

Förenings-sparbanken konstaterar att det räcker med en global tillväxt i linje med den långsiktiga trenden 4 procent för att hålla oljepriset kring 60 dollar fatet. Hubert Fromlet utesluter in-

te att priset kan gå högre än så, vilket skulle dämpa den globala efterfrågan.

USA och Kina draglok

Vad gäller fastighetpriserna så bedömer banken att ett prisras inte behöver leda till någon bankkris, men däremot minska hushållens konsumtionsutrymme och därmed tillväxten.

För att förhindra en bostadsbubbla kan den amerikanska centralbanken mycket väl komma att höja styrräntan över den neutrala nivån (där ekonomin varken stimuleras eller bromsas, och som anses vara kring 4 procent), spår Hubert Fromlet.

För svenskt vidkommande handlar det också om att det

avgift, som en metod att minska risken för en fastighetsbubbla. Det var en metod som diskuterades i Storbritannien när man var oroad över prisutvecklingen där.” □

främst är Kina och USA som drar världsekonomin, medan det för Sverige viktigare EMU-området fortfarande inte riktigt vill ta fart.

Vill se tyska reformer

En positiv faktor är dock eurons försvagning mot dollarn, som under sommaren förbättrat utsikterna för Europa.

”Det som skulle kunna ge ett lyft för Europa är signaler om ett rejält reformpaket från Tyskland”, säger Hubert Fromlet.

Enligt Hubert Fromlet har möjligheterna till det ökat tack vare det tidigare lagda tyska valet.

”Det innebär i alla fall att det blir ett år mindre med reformstopp.” □